

Material Educatiu

Premi Pilarín Bayés

Temàtica:

La llar

SJD Sant Joan de Déu
Solidaritat

Índex

Introducció	1
Context	2
Activitat 1. Introducció. Casa vs. Llar	4
Annex 1	8
Activitat 2. Habitatge digne	11
Annex 2	14
Activitat 3. Defensar el dret a l'habitatge	16
Annex 3	17
Activitat 4. El valor de la solidaritat	22
Activitat 5A. Desnonaments, una realitat present a les aules	24
Activitat 5B. Desnonaments, una realitat present a les aules	27
I per seguir reflexionant...	29

Introducció

Les activitats que es presenten a continuació han estat dissenyades per donar pas a un espai de reflexió sensible i respectuós sobre el dret de totes les persones i especialment dels infants a viure en un habitatge digne. L'objectiu d'aquestes és fomentar l'empatia, la consciència social i entendre la realitat de manca d'habitatge que actualment pateixen moltes famílies i en conseqüència els nens i les nenes.

Aquestes activitats no busquen identificar ni assenyalar situacions individuals concretes, sinó obrir espais de reflexió compartida sobre l'habitatge com a dret fonamental i responsabilitat col·lectiva.

Aquest pot ser un tema delicat per als alumnes. Per això, les propostes estan pensades per desenvolupar-se en un ambient segur, on es prioritzin el respecte, l'escolta activa i la contenció. Us demanem que acompanyeu les discussions amb un enfocament positiu: reconeixent la dignitat de cada persona, evitant estigmes i mostrant que hi poden haver esforços i solucions en marxa.

Les paraules "casa" o "llar" poden tenir significats molt diferents i activar experiències diverses, que no sempre estan directament relacionades amb la situació d'habitatge de l'infant, sinó també amb dinàmiques relacionals o emocionals. No interpretem les respostes ni n'extraïem conclusions personals; l'objectiu és obrir un espai de paraula i escolta segura.

El rol del docent serà guiar, sostenir i facilitar. No cal tenir totes les respostes, sinó obrir camins perquè els alumnes puguin pensar, sentir i expressar-se lliurement. Al final de cada activitat, sempre se suggereix fer un breu tancament emocional, reforçant els valors de solidaritat, comunitat i justícia.

Cada centre pot adaptar aquestes propostes segons el seu context, l'edat de l'alumnat i la realitat del grup, mantenint sempre una mirada de drets i de protecció dels infants.

Gràcies per la vostra disposició i sensibilitat a l'hora d'acompanyar aquest procés. La vostra presència i guia seran clau perquè els alumnes visquin una experiència significativa i formativa.

L'habitatge no és només un espai físic: és seguretat, estabilitat i vincle. I és un dret dels infants (i de les persones) que hauria d'interpel·lar tota la comunitat.

Context

“Les persones que no disposen dels recursos suficients tenen dret a accedir a un habitatge digne, per a la qual cosa els poders públics han d'establir per llei un sistema de mesures que garanteixi aquest dret, amb les condicions que determinen les lleis.” (art.26 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.)

L'accés a un habitatge digne està declarat com a dret a diversos marcs jurídics internacionals, europeus, estatals i regionals. Aquests marcs legals no són només declaracions formals: estableixen una responsabilitat col·lectiva i institucional envers la garantia d'un habitatge digne, especialment quan aquest afecta infants i adolescents.

No obstant això, avui dia, garantir el dret a l'habitatge és un dels majors reptes a què s'enfronta la nostra societat. Les xifres mostren que Espanya té el percentatge més alt de risc de sensellarisme i pobresa a la Unió Europea i, si ens fixem en Catalunya, segons la PAH (Plataforma d'Afectats per la Hipoteca), aquesta comunitat encapçala el nombre de desnonaments a l'Estat i viu en situació d'emergència habitacional marcada per l'augment del deute familiar i la precarietat econòmica. El segon trimestre de 2025 es van registrar 1.453 llançaments*, dels quals un 76,1% van ser per impagament de lloguer. El final de la suspensió de desnonaments per a famílies vulnerables, prevista per el 31 de desembre de 2024, fa preveure que aquestes xifres puguin continuar augmentant, consolidant una tendència preocupant en l'àmbit de l'habitatge.

Aquestes dades no descriuen situacions aïllades, sinó una problemàtica estructural que impacta directament en la vida quotidiana de moltes famílies i, de manera especialment significativa, en la infància. Quan la vulneració d'un dret està vinculat a la infància i l'adolescència, esdevé una obligació reforçada per part de les administracions públiques i els sistemes de protecció social de donar-hi resposta.

“Els poders públics han de facilitar l'accés a l'habitatge mitjançant la generació de sòl i la promoció d'habitatge públic i d'habitatge protegit, amb una atenció especial pels joves i els col·lectius més necessitats.”

(art.47 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya).

Perquè, l'habitatge, és molt més que un espai físic on viure, és un pilar fonamental per al desenvolupament integral de qualsevol persona, especialment durant la infància i l'adolescència.

Un habitatge digne garanteix estabilitat, seguretat, privacitat i arrelament, elements essencials per al benestar emocional, l'escolarització, la salut i el desenvolupament de vincles emocionals.

Per contra, els infants i adolescents que es troben en situacions de precarietat habitacional estan exposats a diversos escenaris que perjudiquen el seu benestar, salut (física i mental) i educació. Els canvis d'habitatge els porta separar-se constantment dels seus vincles, costums i espais familiars, tenint com a conseqüència forts impactes emocionals. I un habitatge precari els pot limitar, implicant incomoditat per estudiar, descansar o convidar els seus amics. A vegades, els habitatges son insegurs o hi ha dificultats per garantir una alimentació o temperatures adequades provocant problemes de salut als seus habitants. Tot això es reflecteix a l'aula en absentisme i disminució del rendiment escolar, incrementant el risc de repetir curs o en l'abandonament escolar amb conseqüències

a llarg termini. Com també, la repercussió emocional o les carències materials augmenten la probabilitat de patir o exercir assetjament escolar.

Cal recordar que la garantia del dret a l'habitatge dels infants i adolescents no pot recaure únicament en les famílies afectades. És una responsabilitat que hauria de ser compartida entre institucions, serveis públics, comunitat educativa i entorn social. Per tant, des de l'educació primària, és a dir, des de les aules, és important donar suport i acompanyament als infants que passen per aquestes situacions però també crear consciència sobre el dret a l'habitatge i la seva defensa entre els infants.

* Un llançament és l'acte pel qual es despulla a una persona de la possessió d'un bé immoble en execució d'una sentència dictada per l'autoritat governativa o judicial. Generalment això succeeix en execució de sentències que declaren el desnonament per resolució de contracte d'arrendament (normalment per manca de pagament o per expiració del contracte).

Activitat 1

Introducció. Casa Vs. Llar

QUÈ ÉS A PER TU LA LLAR?

6 a 12 anys

Objectiu:

Crear una definició col·lectiva del que és una llar, basada en valors i experiències dels infants. Introduir el dret a un habitatge digne, a partir de conceptes bàsics del dia a dia dels infants i relacionar-lo amb les desigualtats existents.

Clau de marc:

Aquesta activitat no busca identificar experiències personals concretes ni comparar situacions entre infants, sinó construir una definició col·lectiva del que significa tenir una llar com a dret i com a necessitat compartida.

Adaptació per edats:

Amb infants més petits (6–8), es pot prioritzar el dibuix i el llenguatge simbòlic. Amb els més grans (9–12), es pot aprofundir en la reflexió col·lectiva i el significat del dret a l'habitatge.

Material:

Post-its de colors.

Retoladors.

Cartolines.

Fulls amb imatges de les emocions, personatges i espais (annex 1).

Abans de començar...

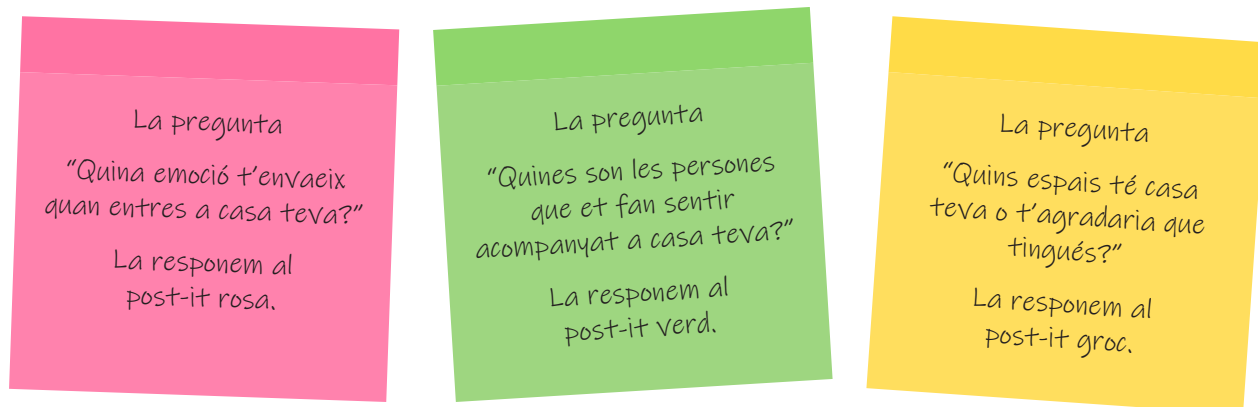
Parlar de “casa” pot activar emocions i experiències molt diverses, que no sempre tenen a veure amb la situació d'habitatge. És important no interpretar les respostes ni extreure'n conclusions personals. L'objectiu és escoltar i compartir.

Dinàmica:

Per començar aquesta activitat, els docents hauran de repartir a cada alumne post-its de colors on hauran d'escriure una o dues paraules o frase que respongui a la següents preguntes:

- **Quina emoció t'envaeix quan entres a casa teva?**
(alegria, tendresa, enuig, nervis....)
- **Quines son les persones que et fan sentir acompanyat a casa teva?**
(pares, germans, avis, amics...)
- **Quins espais té casa teva o t'agradaria que tingués?**
(jardí, habitacions grans, una habitació per mi, una sala de jocs, un menjador...)

Cada color representarà una pregunta i les seves respostes. La tria de colors pot variar opcionalment. Exemple:

Adaptació de l'activitat per a infants de 6-8 anys
(o que encara no tenen el suficient nivell de lectoescriptura).

Els infants rebran un full amb icones i dibuixos que representaran emocions, personatges i espais vinculats a la llar (annex 1).

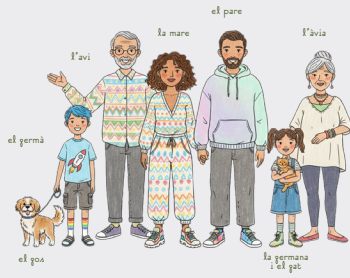
Repartirem un full a cada alumne i demanarem que responguin a les preguntes que els farem en el bloc corresponent marcant una o més opcions.

Els infants hauran de triar la cares que mostren emocions i que responguin al seu estat d'ànim quan són a casa (alegria, tendresa, enuig, nervis...).

Depenent de l'edat per ajudar a respondre se'ls hi podem fer preguntes més acurades com ara "Tria la cara que més s'assembla a com et sents quan arribes a casa".

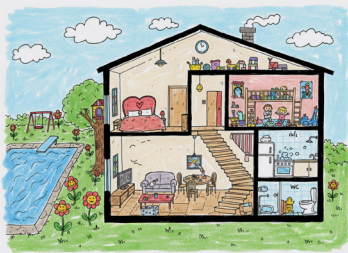
Bloc 2.
Amb qui em sento acompanyat a casa?

Els infants tindran al full dibuixos que representen personatges (pares, germans, avis, amics, mascotes...). S'han mirat de triar exemples que representin la diversitat de l'aula però si ho creieu convenient en podeu afegir editant el full.

Per ajudar a respondre en relació amb els vincles se'ls pot plantejar la qüestió de la següent manera: "A casa, qui està amb tu? Qui et cuida i t'estima?" i demanar-los que marquin els dibuixos de les persones que formen part de casa seva.

Bloc 3.
Com és casa meua o com m'agradaria que fos?

Amb la darrera pregunta d'espais de la casa (habitacions, jardí, sala de jocs, menjador, una habitació pròpia...).

Per ajudar a respondre se'ls hi faran preguntes com ara: "Pensa en casa teua... Quins espais té? I si poguessis somiar, què t'agradaria que hi hagués?" I demanar que marquin o encerclin els dibuixos que considerin.

En la primera part de l'activitat es demana un moment en el que cada infant ha de pensar individualment quines son aquelles emocions, persones o espais indispensables per considerar la casa seva és una llar. Aquest treball individual és un pas previ per facilitar una reflexió col·lectiva, no per analitzar ni valorar situacions personals.

Seguidament el docent demanarà ajuda als infants o llegirà o descriurà les paraules o imatges vinculades a cada color. En aquest moment es convidarà a fer una tria col·lectiva d'aquelles emocions, persones, estructures i objectes més importants i imprescindibles que hauria de tenir una llar. El criteri per triar pot ser les paraules més repetides o proposar votacions, però sempre després del diàleg i l'argumentació de perquè creuen que és millor un o un altre.

A continuació, es penjaran els post-its escollits a la pissarra on posarem de títol **"La nostra llar ideal"**.

Finalitzarem l'activitat amb una lectura final de totes les paraules (o imatges) que han anat sorgint, reforçant la idea clau de que una casa és molt més que un espai físic on viure. I que per considerar-la llar hi intervé com ens hi sentim i amb qui la compartim.

També es pot introduir com a tancament que totes les persones necessitem una llar digna, però que no totes la tenim garantida per igual. I que és un espai fonamental per créixer especialment quan som infants i adolescents. Un habitatge digna garanteix estabilitat, seguretat, privacitat i arrelament, elements essencials per al benestar emocional, l'escolarització, la salut i el desenvolupament de vincles emocionals.

Dades per connectar amb la temàtica:

Aquesta activitat és clau per diferenciar entre casa com espai físic o sostre i el sentiment vinculat a la paraula llar.

Segons les tipologies ETHOS, moltes persones viuen en habitatges sense estabilitat, sense privacitat o sense condicions mínimes d'habitabilitat.

Aquesta situació vulnera directament el dret a un habitatge digne, recollit a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Les dades mostren que els infants i adolescents són especialment vulnerables:

- **L'any 2021, prop de 2.000 infants a Barcelona van estar en risc de perdre la seva llar.**
- **Un 17,5% de les atencions del CUESB per desnonaments van ser a menors d'edat.**
- **Les llars amb infants tenen tres vegades més risc de perdre l'habitatge.**

Les situacions d'infrahabitatge provoquen desarrelament, canvis d'escola sobtats, pèrdua de rutines, problemes emocionals i dificultats per estudiar. Per això és fonamental que els infants, mentre reflexionen sobre el significat de la llar, entenguin que sempre hauria de ser un espai que ofereix estabilitat, seguretat, benestar i drets, i que algunes famílies no ho tenen garantit.

Aquest treball permet introduir que la garantia d'un habitatge digne no depèn només de les famílies i molt menys dels infants, sinó de decisions col·lectives, polítiques i socials que interpel·len tota la comunitat.

Conclusió:

Fer la reflexió final del concepte del que és una llar serà clau per poder introduir la temàtica i les següents activitats relacionades amb els habitatges dignes i els desnonaments.

Els infants han pogut veure que una llar no és només una casa, sinó un conjunt de sentiments, persones i elements imprescindibles que fan que ens hi sentim bé.

A través de la tria col·lectiva, han entès que tothom necessita emocions positives, seguretat i un entorn estable per considerar que té una llar.

Aquesta activitat obre la porta a parlar del dret a l'habitatge des del respecte, la cura i la responsabilitat adulta, preparant el grup per abordar les activitats següents.

Annex 1:

A continuació us facilitem algunes imatges que ajudaran els infants més petits a triar aquelles emocions, persones i espais que configuren una llar. Recordeu als infants que poden marcar o encerclar més d'una opció.

Bloc 1. Què sento quan arribo a casa?

Alegria

Tristesa

Sorpresa

Por

Tranquil·litat

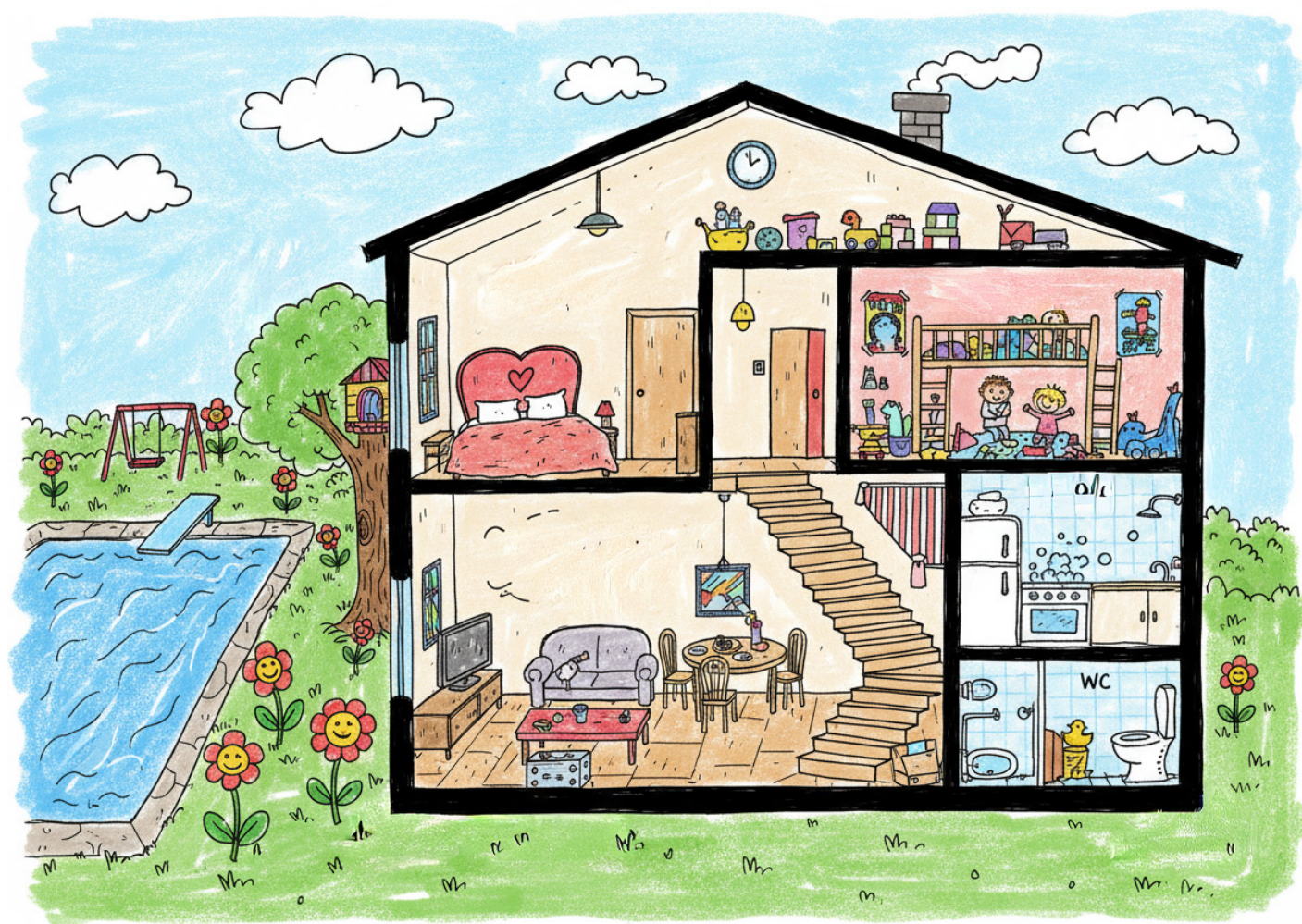

Enuig

Bloc 2. Amb qui em sento acompanyat a casa?

Bloc 3. Com és casa meva o com m'agradaria que fos?

Activitat 2

Habitatge digne

QUÈ HI HA A CASA MEVA?

6 a 8 anys

Objectiu:

Reconèixer els elements essencials d'una llar.

Conèixer el dret a un habitatge digne, reflexionant sobre allò que és essencial per viure amb benestar i seguretat.

Comparar realitats i prendre consciència que hi ha famílies que viuen en diferents condicions.

Clau de marc:

Aquesta activitat no té com a finalitat comparar situacions personals ni generar jerarquies entre llars, sinó ajudar a identificar què és essencial per viure amb benestar i seguretat, entenent l'habitatge com un dret.

Adaptació per edats:

En aquesta franja d'edat és important acompanyar molt el llenguatge i evitar comparacions. El focus ha de ser identificar allò essencial per viure bé, no allò que falta.

Material:

Adhesius o fitxes de diferents espais, mobles i utensilis de la llar (annex 2).

Fulls en blanc.

Abans de començar...

En aquesta franja d'edat és important acompanyar molt el llenguatge i evitar comparacions. El focus ha de ser identificar allò essencial per viure bé, no allò que falta.

Dinàmica:

Aquesta activitat planteja que els infants identifiquin les coses que hi ha a la seva llar. Faran ús d'una sèrie d'adhesius o imatges d'objectes que us facilitem en l'annex de l'activitat (annex 2).

Podeu mostrar les diferents imatges que us facilitem, identificades amb el seu número i que els infants apuntin en un full el número dels objectes o espais que tenen a casa seva. La selecció d'objectes serveix per iniciar una reflexió col·lectiva, no per analitzar situacions familiars concretes.

Per complementar la dinàmica es farà una segona tria amb la llista d'objectes i espais que tot i no tenir-los els hi agradaria poder gaudir.

A continuació, el docent recollirà les llistes i farà un recompte dels objectes i espais que han sortit més i menys a les llistes. És important que el procés sigui anònim i que no generi comparacions entre l'alumnat.

A partir d'aquí, es farà una assemblea. Us donem algunes pistes per guiar el debat:

Fent referència als objectes que més surten a les llistes del que hi ha a les cases es pot preguntar:

- **Us trobaríeu a gust a casa vostra sense (objecte o espai)? Per què?**
- **Creieu que tots i totes hauríem de tenir (objecte o espai)? Per què?**

En referència als objectes que menys apareixen a la llista podem preguntar:

- **Què creus que canviaria a casa vostra si tinguéssiu aquest (objecte o espai)?**
- **Per què creieu que algunes cases no tenen aquest (objecte o espai)?**

En referència als objectes que més desitgen i no tenen en comparació als que més abunden a les llars de l'aula:

- **Canviariéu algun dels (objectes o espais) per tenir aquest (objecte o espai)? Per què?**

Podeu introduir en el debat les situacions de famílies que a vegades es troben en situacions d'habitatge transitori. Com quan una família perd la seva llar per manca de recursos econòmics, famílies migrades que fugen de la guerra o d'una situació molt precària al seu país de procedència. Això els obliga a prescindir d'alguns objectes que per altres són imprescindibles.

També és important que quan es comparteixen exemples de situacions d'allotjament precari, fer-ho sempre des d'una mirada de respecte, evitant personalitzar-les o associar-les a realitats concretes de l'aula.

Dades per connectar amb la temàtica:

Aquesta activitat ajuda els infants a comprendre que tenir una casa no significa sempre tenir una llar estable o que compti amb tot els espais o elements que hauria de tenir una llar digne.

Segons la classificació ETHOS, moltes persones no disposen d'un habitatge propi segur, tot i no dormir al carrer: viuen en allotjaments socials, centres d'acollida, pisos sobreocupats o allotjaments temporals, situacions que són molt comunes avui dia a Catalunya.

També s'hi relacionen els habitatges insegurs o inadequats, com pisos degradats, habitacions rellogades o llars en risc d'expulsió. A Catalunya, els desnonaments són una realitat molt present: segons la PAH, el segon trimestre de 2025 hi va haver 1.453 llançaments, el 76,1% per impagament de lloguer. Aquestes situacions afecten especialment els infants, que sovint han de canviar d'escola, perden amics i espais personals, i viuen amb estrès o por.

Per altra banda, també pot ser interessant introduir, adaptant-lo a l'edat dels infants, el concepte de pobresa energètica que s'entén com la dificultat per poder pagar les factures dels subministraments bàsics d'electricitat, gas i aigua.

Segons l'última Enquesta de Condicions de Vida 2024 d'IDESCAT, gairebé el 18% de la població catalana no pot mantenir casa seva a una temperatura adequada, un percentatge que duplica el del 2019 (8%).

Les principals causes de la pobresa energètica són:

- **El preu de l'energia:** el cost de les factures és fluctuant i afecta cada cop més a l'economia domèstica.
- **Els ingressos econòmics de les llars:** baix nivell de renda. En molts casos, les persones en situació de pobresa energètica reben prestacions socials, treballen a temps parcial i estan a l'atur o endeutades. A més, sovint no es poden permetre reformes i millores en l'eficiència energètica ni tampoc acostumen a disposar de sistemes de climatització.
- **Les condicions de l'habitatge:** baixa qualitat de l'edificació. És un problema estructural que afecta gran part del parc d'habitatges del país, donat que més del 50% dels habitatges van ser construïts abans que s'apliqués qualsevol normativa de regulació tèrmica. El 23% de la població viu en llars que presenten deficiències com goteres o humitat, segons els darrers indicadors de pobresa energètica del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic.

(L'energia com a dret: un repte social davant la pobresa energètica - Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya.)

Aquestes situacions no són conseqüència de decisions individuals, sinó d'un problema estructural que afecta moltes famílies i que requereix respostes col·lectives i polítiques per donar-hi resposta.

Conclusió:

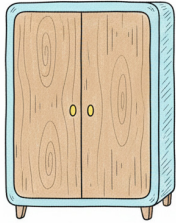
Els infants hauran vist que cada llar és diferent i que no totes les famílies tenen els mateixos objectes o espais. Hauran pogut identificar què és imprescindible per viure bé i què és només un extra o un capritx.

A través del diàleg, s'exposarà que hi ha famílies que viuen en condicions precàries i que això fa tan important el dret a un habitatge digne. També aprendrem que una llar digna és aquella que permet viure amb seguretat, estabilitat i benestar.

Aquesta activitat ajudarà a reflexionar sobre que una llar digna no es defineix per la quantitat d'objectes, sinó per les condicions de seguretat, estabilitat i benestar que hauria de tenir garantides qualsevol infant.

Annex 2:

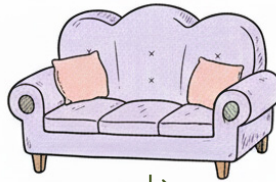
Us facilitem una sèrie d'imatges numerades per tal que mostreu als infants, i que triïn primer aquelles de les quals gaudeixen a casa seva. En una segona ronda hauran de triar aquelles que no tenen però els agradaria tenir. Ha de ser una tasca individual, sense comentar-ho amb els companys i companyes apuntant els números en un full on no cal que posin el seu nom. Un cop recollits els fulls farem el recompte i anàlisis dels elements més presents en una i altra llista.

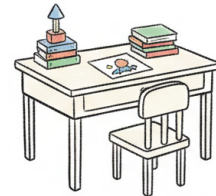
armari

taula menjador

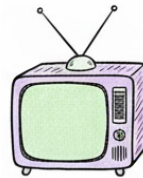
sofà

escriptori

aire
condicionatprestatges
amb llibres

assecador

televisió

ventilador

ordinador

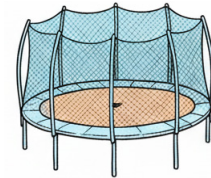
impresora

cafetera

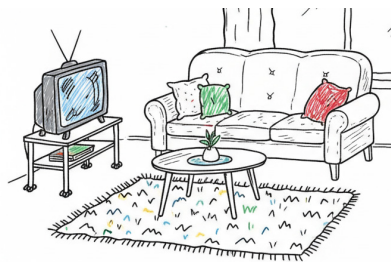
consola

llit elàstic

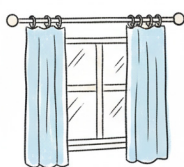
cuina

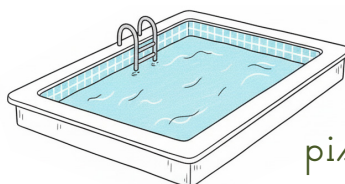
sala d'estar

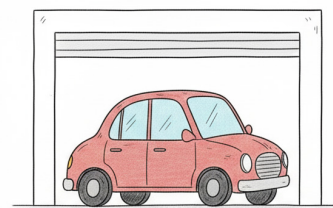
habitació

finestres

piscina

garatge

Activitat 3

Defensar el dret a l'habitatge

UNA CASA, UNA HISTÒRIA

9 a 12 anys

Objectiu:

Entendre que cada persona pot tenir una història pròpia marcada per experiències familiars, econòmiques o socials que no depenen dels infants.

Conscienciar que cap infant és responsable de no tenir casa, i que les dificultats d'habitatge poden afectar qualsevol família.

Fomentar l'empatia posant-se al lloc d'un personatge realista i reflexionant sobre com se sent.

Clau de marc:

Aquesta activitat no pretén identificar experiències personals de l'alumnat, sinó treballar situacions socials reals a partir de personatges ficticis, posant el focus en les causes estructurals i no en les persones que les viuen.

Adaptació per edats:

Amb infants de cicle superior es pot aprofundir més en les causes socials i en la responsabilitat col·lectiva, sempre evitant personalitzar les situacions.

Material:

Annex 3.

Abans de començar...

Les històries poden generar identificació emocional. És important recordar que els personatges són ficticis i que no s'han de fer associacions amb situacions reals de l'aula.

Dinàmica:

Aquesta activitat proposa portar a les aules diferents històries i situacions que avui dia es donen com el desnonament, fugir de la llar per motius de guerra o causes naturals.

L'aula s'haurà de dividir en grups de 4-5 infants i a cada grup se'ls donarà una tarja amb una història diferent. A continuació aquests grups hauran de posar-se en el paper d'aquests personatges i buscar solucions per a aquestes situacions en les quals es troben.

Les propostes de solució han de posar l'accent en el suport comunitari, els serveis i les respostes col·lectives, evitant responsabilitzar els infants o les famílies.

Quan tinguin les seves propostes exposaran el seu cas a la resta de la classe.

Aquest espai de reflexió ha de facilitar l'expressió emocional, però també ajudar a entendre que les dificultats d'habitatge no són culpa dels infants ni de les seves famílies.

Per finalitzar la dinàmica cada grup haurà de reflexionar sobre la situació que els hi ha tocat contestant les següents preguntes:

- **Com creus que se sent aquest nen o nena?**
- **Que podria fer que es sentin millor?**
- **Si aquest nen o nena fos un company nou a la vostra classe, què faríeu per fer-lo sentir acollit i comprés?**

Dades per connectar amb la temàtica:

Aquesta activitat està directament vinculada amb les realitats descrites per FEANTSA i la tipologia ETHOS. Les històries dels personatges reflecteixen situacions de:

- **Habitatge insegur** (risc d'expulsió pel lloguer).
- **Habitatge inadequat** (pisos sobre ocupats, espais sense condicions).
- **Pèrdua de la llar per desnonament.**
- **Migracions forçades per guerra o pobresa, allotjaments temporals en hostals o centres d'acollida.**

Aquestes situacions no són excepcions. A Catalunya, la problemàtica és greu: Som el territori amb més desnonaments de l'Estat, i el 76,1% són per lloguer.

L'emergència habitacional afecta especialment famílies amb infants, que sovint acaben en pensions o habitacions compartides.

La manca d'un habitatge estable té conseqüències directes: estrès, ansietat, cansament, absentisme escolar, problemes de son, dificultats per estudiar i pèrdua de xarxes d'amistats.

Aquestes realitats requereixen respostes socials, polítiques i comunitàries. L'escola pot contribuir a generar consciència i empatia, però la garantia del dret a l'habitatge és una responsabilitat col·lectiva.

Conclusió:

Els infants aprendran que darrere de cada història hi ha emocions reals i situacions molt difícils que no depenen dels nens i nenes que les viuen. Entendran que cap infant és responsable de perdre la seva llar i que tots mereixen sentir-se segurs i acompanyats.

A través del treball en grup, descobriran maneres de donar suport, acollir i ajudar a infants que passen per moments complicats. La dinàmica reforça la idea que la solidaritat i l'empatia poden marcar una gran diferència en la vida d'algú que ho està passant malament.

Aquesta activitat ajuda a comprendre que darrere de cada situació d'habitatge vulnerable hi ha històries complexes que no depenen dels infants, i que l'acollida i la solidaritat poden marcar una diferència real.

Annex 3:

Personatge 1

“Soc l’Anna tinc 10 anys i soc de Paiporta, a València. Fa un any la Dana va destrossar casa meua i ara la meua família i jo ens hem mudat a casa dels meus tiets a una altra ciutat. Els estimo molt i estic contenta de poder tenir una casa però trobo a faltar moltes coses; la meua escola, les meues amigues, la meua habitació, les meues joguines però sobretot tots els records que allà hi tenia i que es van perdre amb les inundacions.”

Annex 3:

Personatge 2

“Soc en David tinc 9 anys i el darrer any he viscut a Esplugues, Hospitalet, Sant Adrià i, ara, a Sant Andreu... fa uns mesos la meva mare i jo vam haver de deixar casa nostra a Esplugues perquè el propietari del pis va pujar molt el lloguer i la mare no podia pagar-lo. Des de llavors hem viscut a diferents llocs, un hostel a L'Hospitalet, una habitació al pis d'un cosí de la mare a Sant Adrià. I ara estem en una pensió de Sant Andreu. Cada matí he d'agafar un bus i dos línies de metro per arribar a l'escola. Sempre tinc molta son a classe perquè m'aixeco molt d'hora. La mare està buscant un altre lloc on viure més a prop de l'escola. Jo estic cansat, voldria tornar a tenir una casa definitiva, que fos nostra.”

Annex 3:

Personatge 3

“Soc la Mariam tinc 12 anys i soc d’Afganistan. La meva família i jo vam haver de marxar del nostre país i vam venir a viure a Girona perquè no hi podem viure allà. Des que van agafar el poder els talibans, tot es va tornar molt trist. Sempre veia a la meva mare preocupada per no poder sortir al carrer, no podem ni anar al metge i, el pitjor, em van prohibir anar a l’escola perquè era una nena. Gràcies a un tiet que té un restaurant a Barcelona, vam poder venir cap a Catalunya. Passegem pel poble i m’ho passo molt bé. El meu institut és molt xulo, però encara em costa anar-hi i em fa molta vergonya ja que encara no parlo bé el català i a vegades em sento molt sola. A més, on vivim no em sento gaire còmoda, ja que vivim tota la família a la mateixa habitació que no és gaire gran. Compartim el pis amb tres famílies més, som molts i sempre hi ha merder a casa.”

Annex 3:

Personatge 4

“Soc en Samuel tinc 11 anys i soc de Colòmbia. Des de fa un any visc a un pis compartit amb el meu pare a Barcelona. Vam haver de marxar de Santa Marta perquè els meus pares treballaven molt i tot i així no podien pagar la casa. Estic molt content d'estar amb el meu pare i passejar pels carrers de Barcelona que son tan macos. Però trobo a faltar la meva mare i al meu germà petit que no van poder venir amb nosaltres. No se quan els podré tornar a veure, a ells, als meus amics d'escola...o quan podré tornar a mirar per la finestra de la meva habitació i veure el paisatge del meu poble.”

Annex 3:

Personatge 5

“Soc en Nizar i tinc 11 anys. Sóc de Síria. La meva família i jo vam fugir del nostre poble perquè hi havia bombes i era molt perillós. Ara vivim en un centre d'acollida a Manresa. Estic content perquè aquí estem segurs i també podem menjar cada dia, a casa no sempre podíem. Però em fa molta pena haver deixat el meu gos, els meus amics i la meva escola. Em costa entendre el català i de vegades em fa por parlar perquè m'equivoco.”

Activitat 4

El valor de la solidaritat

UNA CARTA, UNA ABRAÇADA

8 a 12 anys

Objectiu:

Conèixer diferents realitats de falta de llar o d'habitatge digne.
Reforçar el valor de l'empatia davant situacions de vulnerabilitat.

Clau de marc:

Aquesta activitat no busca despertar la llàstima ni situar els infants en un rol d'ajuda desigual, sinó fomentar l'empatia, l'acollida i el reconeixement de l'altre com a igual.

Material:

Foli, sobres per carta.

Abans de començar...

Cal recordar als infants que és més important transmetre acollida, companyonia i vincle, tal com ho fariem amb qualsevol nou company o companya que fer referència directa a la situació de dificultat dels personatges als que les dirigeixen.

Dinàmica:

Seguint el fil de l'activitat anterior, aquesta activitat anima el grup a tenir un rol més participatiu i generador escrivint una carta a aquells personatges ficticis que s'han presentat a les targes.

Primer es farà una lectura dels personatges de les targes fent les següents preguntes de reflexió:

- **Com creus que se sent aquest nen o nena?**
- **Si el tinguessis al teu costat, què li diries?**
- **Se t'acudeix alguna manera de poder-lo ajudar a sentir-se millor?**
- **Com creus que es podria sentir millor?**

A continuació demanarem al grup que transformi les respostes de les preguntes reflexives en una carta per a aquests personatges imaginant-se que seran els seus futurs companys de classe.

L'objectiu de la carta és crear un vincle simbòlic d'acollida i reconeixement, no donar consells ni solucions a la situació que viu el personatge.

El format o pauta que els hi proporcionarem per dur a terme la carta pot ser el següent:

Lloc i data

1. Salutació
Hola-nom, Estimat company...
2. Presentació
Nom, edat i que m'agrada.
3. Missatge de benvinguda
Expressió alegre de poder ser futurs companys:
-Quina felicitat saber que tindrem un company nou a classe.
-Quines ganes tinc de conèixe't!
-S'ha de sentir acollit i que forma part del grup, sense mencionar la seva situació.
4. Breu descripció del grup
-Com és la classe, els companys i els professors.
-Que és el que més els hi agrada fer a l'escola per divertir-se.
-Com és el teu grup d'amics, breu explicació de la colla.
5. Missatge acollidor
-Què sàpiques que no estàs sol i podràs comptar amb nosatres sempre que ho necessitis.
-Som aquí per jugar amb tu i passar-nos-ho molt bé junts.
6. Comiat càlid
-Estic segur de que ens ho passarem genial.
-Una abraçada molt forta... ens veiem aviat!

Nom dels infants que signen la carta.

Conclusió:

Gràcies a aquesta activitat els donem l'oportunitat als infants de no només comprendre i posar-se al lloc d'aquestes famílies, sinó apropar-s'hi amb un gest tan senzill com és una carta.

Aquesta activitat reforça la idea que l'acollida i el suport formen part de la vida quotidiana i que crear entorns segurs i inclusius és una responsabilitat col·lectiva.

Activitat 5A

Desnonaments, una realitat present a les aules

EL DIA DIA MÉS TRIST DE LA MEVA JOGUINA 6 a 12 anys

Objectiu:

Explorar les nostres emocions i sentiments.
Fomentar la imaginació i creativitat.

Clau de marc:

Aquesta activitat utilitza el joc simbòlic per explorar emocions, no per recrear experiències personals reals ni situacions viscudes pels infants.

Material:

Conte "jo et cuidaré".
Folis i eines per dibuixar i pintar.
Joguines.

Abans de començar...

Algunes de les situacions que apareixen al conte poden ser sensibles. És important observar el grup i permetre que cada infant participi fins on se senti còmode, sense forçar relats personals.

Dinàmica:

Per aquesta activitat un opció podria ser que els infants portin la seva joguina preferida de casa. El docent ho pot demanar amb antel·lació als nens i nenes per fer l'activitat. L'altra opció és que els infants en facin un dibuix. És important remarcar que ha de ser una joguina que tinguin des que són petits o petites a la seva habitació, aquella que els acompanya als viatges, a casa, a qui fan una abraçada quan ho necessiten, amb qui juguen si estan tristos...

A continuació, es farà una petita assemblea amb els infants on mostraran la joguina o els seus dibuixos de la joguina triada. La joguina actua com a element simbòlic que permet parlar d'emocions de manera indirecta i segura, sense necessitat de verbalitzar experiències pròpies.

Després de llegir el conte **"Jo et cuidaré"** el docent, amb ajuda del conte, llegirà frases on la protagonista del conte parla del **Nunu** (el seu pelutx) i de com se sent.

*"M'he espantat, haurem de marxar de casa!
Però en Nunu encara s'ha espantat més i li he dit que no es preocupi"*

"En Nunu està cansat, fa dies que anem amunt avall per demanar ajuda"

"Li dic a la meva mare que en Nunu no vol que guardem les seves coses"

*"Hi ha molt de soroll i li he tapat les orelles al Nunu perquè no s'espanti.
Després hem marxat de casa nostra i a mi se m'ha escapat una llàgrima.
He abraçat fort el Nunu i així no ha vist que plorava"*

*"Quan em fico al llit per dormir li faig un petó al Nunu i li dic ben fluixet:
Nunu, JO ET CUIDARÉ, i ell somriu i s'adorm"*

A partir d'aquestes frases i un cop ficats en situació als infants amb les seves joguines farem una reflexió amb les següents preguntes:

- **La vostra joguina s'espantaria en la situació del Nunu?**
Tindria por?
O potser s'animaria perquè seria com viure una aventura?
- **La nena es preocupa de que en Nunu la vegi plorar.**
Us passaria el mateix amb la vostra joguina?
O al contrari en un moment on necessiteu plorar i la vostra joguina us acompanya?

Dades per connectar amb la temàtica:

Segons les dades de l'Institut Municipal de l'Habitatge de Barcelona (IMHAB) i el Padró Municipal, l'any 2021, prop de 2.000 infants i adolescents es van veure implicats en intervencions de la Unitat Contra l'Exclusió Residencial (UCER) per evitar la pèrdua del seu habitatge i un 17,5% de les persones assistides pel Centre d'Urgències i Emergències Socials (CUESB) a les ordres de desnonament eren infants i adolescents.

En situacions d'expulsió o risc de perdre la llar, els infants sovint experimenten processos de desarrelament, canvis escolars sobtats, trencament d'amistats i pèrdua de referències quotidianes. Això genera un fort impacte emocional que pot condicionar seriosament la seva trajectòria vital si no es detecta i s'acompanya adequadament.

D'aquesta manera el seu benestar, salut física i educació es veuen fortament afectats. La manca d'espais personals, de lloc per estudiar o descansar i de possibilitats d'oci perjudica el seu desenvolupament i la seva autoestima. També es veuen afectades les relacions socials, ja que sovint no poden convidar amics, canvien sovint de barri i viuen situacions de desarrelament.

A nivell de salut física, els infants estan més exposats a riscos com accidents domèstics, habitatges insegurs i dificultats per mantenir una alimentació o temperatura adequades. Pel que fa a la salut mental, la inestabilitat, l'amenaça de desnonament i la vida en pensions generen estrès, ansietat, problemes de son i alimentació, així com por, vergonya i conflictes de convivència.

Per altre banda l'educació també es veu afectada, la manca d'espai i recursos dificulta l'estudi, els canvis freqüents de domicili fomenten l'absentisme i disminueixen el rendiment escolar, incrementant el risc de repetir curs. A més, la situació emocional i les carències materials augmenten la probabilitat de patir o exercir assetjament escolar.

Per tant, des de l'educació, és a dir, a les aules, és important donar suport i acompanyament als infants que passen per aquestes situacions. Basat en una consciència rigorosa en els entorns escolars, com a educadors, cal promoure el dret a un habitatge digne a l'escola.

El suport emocional dels infants en situacions de desnonament o inestabilitat habitacional requereix l'acompanyament d'adults i sistemes de protecció. L'escola pot tenir un paper clau com a espai de detecció i cura.

Conclusió:

Aquesta reflexió fa que els infants facin una exploració de com són les seves joguines i de quina manera els acompanyen. Això serà clau per poder dur a terme la creació d'un nou conte.

Aquesta activitat permet treballar emocions complexes des de la seguretat del joc simbòlic, afavorint l'expressió emocional sense exposar vivències personals.

Activitat 5B

Desnonaments, una realitat present a les aules

UN AMIC PEL NUNU

6 a 12 anys

Objectiu:

Promoure el valor d'ajudar.
Fomentar la creativitat.

Clau de marc:

Aquesta activitat utilitza la creació simbòlica per reforçar l'empatia i la imaginació, no per situar els infants en un rol de responsabilitat sobre situacions reals de patiment.

Material:

Pissarra, guixos i folis.
Folis i eines per dibuixar i pintar.

Abans de començar...

El nou personatge no ha de resoldre els problemes, sinó acompanyar emocionalment. L'objectiu és imaginar suport, no solucions adultes.

Dinàmica:

A partir de la presentació de les joguines dels infants de l'aula que es van fer a l'activitat anterior, ara els infants hauran de crear una joguina/ pelutx que acompanyi en Nunu en tots aquells moments que ell en té por.

Primerament es farà una pluja d'idees apuntant a la pissarra totes aquelles característiques que hauria de tenir la nostra joguina.

Un cop ho tinguem li donarem forma fent un dibuix de com podria ser: un altre pelutxo de un gos, un conill, un nino o nina amb l'aspecte d'un d'ells... fem servir la imaginació!

A partir d'aquí, els infants ja tindran un protagonista per la seva història. Podran començar a crear un conte individualment o en grup classe fent que la joguina sigui el nou amic i company de la nena i en Nunu.

Aquest nou amic té un repte meravellós que es fer que en aquells moments tristos i adversos tant en Nunu com la nena i la seva família se sentin millor.

Conclusió:

Aquesta activitat endinsarà als infants en totalitat amb la temàtica convertint-los en creadors d'una història destinada a aquells infants amb els quals hauran empatitzat.

La creació de personatges permet als infants expressar cura i empatia des de la imaginació, reforçant vincles sense exposar experiències personals.

I per seguir reflexionant...

PEL·LÍCULES

Els Goonies, Richard Donner

Quan els terribles Fratelli s'escapen de la presó, una banda d'amics: Bocazas, Gordi, Data i Mickey (els Goonies), troben en el graner d'aquest últim un antic mapa d'un tresor que pertanyia al pirata Willy el Borni. Com que el seu barri aviat serà arrasat pel promotor immobiliari Elgin Perkins per convertir-lo en un camp de golf, els adolescents decideixen buscar el tresor per evitar la destrucció de les seves cases.

Caminant junts, Tobias Wiemann

En Rolf Kirsch té dotze anys quan la Segona Guerra Mundial està en ple apogeu. Pot desconnectar del que passa gràcies a la seva novel·la preferida i el seu fidel terrier Adi. Però la fugida també és molt real: amb el seu pare Ludwig -un periodista crític que està a la llista negra nazi- escapen cap a París i Marsella fins a arribar als Pirineus. La travessa és l'última via per arribar als EUA, on la mare ja els està esperant. Tots tres marxen de Banyuls de la Marenda amb la Núria, la filla de dotze anys d'una parella de contrabandistes.

Els xiquets del cor , Christophe Barratier

Any 1949. Clément Mathieu era un professor de música a l'atur que accepta una feina de vigilant en un reformatori en el qual resideixen nois amb moltes dificultats. L'internat es diu Fond de l'Étang. Rachin, el director, el gestiona amb disciplina i mà de ferro. Malgrat això, no acaba de controlar els alumnes més difícils. Els mètodes violents i inapropiats rebel·len Mathieu que, malgrat l'agressivitat dels deixebles, sent compassió i estimació pels joves. S'adona que necessiten comprensió i llibertat. Es posa mans a l'obra en la tasca de formar un cor que aconsegueix canviar la vida de diversos alumnes.

Home, Tim Johnson

Una raça alienígena coneguda com els Buv troba a la Terra del futur proper un lloc adequat per anomenar "Ilar". Liderats pel Capità Smek , comencen la seva invasió "amistosa" del planeta, reubicant els humans, a qui els Buv consideren simples i endarrerits, a parts remotes del planeta mentre els Buv habiten casa seva d'una manera ràpida i pacífica. Un dels Buv, anomenat Oh, és el membre de l'espècie més alegre i de lliures pensaments, es troba una jove de 14 anys anomenada Gratuity "Tip" Tucci , que travessa la seva ciutat natal, Nova York , per trobar a la seva mare Lucy Tucci després d'haver estat separada d'ella durant la invasió.

L'illa de Nim, Jennifer Flackett i Mark Levin

Nim és seguidora del seu personatge literari preferit, Alex Rover. Viu amb el seu pare, un científic, i creix envoltada pels seus millors amics: els animals i els llibres d'aventures. Quan el seu pare i l'illa secreta es troben en perill Nim demana ajuda a l'Alexandra, la creadora d'Alex Rover, una dona que pateix d'agorafòbia , per a la qual arribar fins a l'illa es converteix en tot un repte. Juntes emprenden un camí ple d'aventures, inspirades en Alex Rover.

ET, Steven Spielberg

Un grup de botànics extraterrestres provinents d'una galàxia llunyana situada a 3 milions d'anys llum de la Via Làctia reuneixen mostres de la vegetació de la Terra. Agents del govern dels Estats Units apareixen i els extraterrestres fugen a la seva nau espacial, deixant enrere un dels seus. Elliott, un nen de la ciutat on aterra la nau, descobreix l'extraterrestre abandonat al traster de casa i neix entre ells una profunda amistat que els portarà a buscar la manera que el petit extraterrestre retorni a la seva llar.

Jacob, Mimi y los perros del barrio, Edmunds Jansons

Jacob viu a la ciutat i somia convertir-se en arquitecte com el pare. Un dia, el seu enfeinat pare s'ha d'absentar durant una setmana per un viatge de feina i el noi es queda amb la seva cosina Mimi i el seu oncle Àguila al barri antic de Riga, Maskatxka. Quan arriba, un ric home de negocis comença a excavar el parc central per construir-hi un gratacel. Jacob i Mimi decideixen parar-ho, però només ho podran fer amb l'ajuda d'una canilla de gossos que... poden parlar!

Infravivienda, Sara Gallardo i Jesús Graván (no infantil)

Infrahabitatge és un documental que reflexiona sobre el significat d'un dels pilars bàsics de l'ésser humà: l'habitatge, i ens apropa al problema de l'infrahabitatge i la vulnerabilitat social a Espanya, reflectida a la ciutat gaditana del Port de Santa Maria, prenent forma d'una sinècdoke o metonímia visual.

LLIBRES

El meu nom és Skywalker, Agustín Fernández Paz

Un home que només pot ser vist pels nens, Skywalker, passa cada dia de peu a la porta del supermercat demanant ajuda o diners a la gent, ja que és molt pobre. La Raquel, una nena curiosa, descobreix el seu secret i comença a parlar-hi. En el fons, una metàfora interessant subjau en aquest conte: la gent pobre apareix com a invisible als nostres ulls d'adults. Però els nens són més sensibles i poden percebre el costat fosc de la societat. Ensenyar-los a transitar un camí d'amistat i de solidaritat es converteix llavors en una bona idea.

Els invisibles, Tom Percival

Els invisibles ens narra la història d'una jove anomenada Isabel i la seva família. Hi havia moltes coses que la família d'Isabel no es podia permetre, però intentava no preocupar-se pel que no tenien. Un dia, tanmateix, va passar que no hi havia prou diners per pagar el lloguer i totes les factures. Això els va obligar a deixar una casa plena de records feliços i mudar-se a l'altre costat de la ciutat. Un lloc on eren invisibles.

Una història diferent, Santi Beascoa

Una història diferent és un llibre per acostar la realitat de les persones sense llar a infants i adults. Per què hi ha plantes que estan febles i sembla que no puguin sostenir-se totes soles? A les persones ens pot passar el mateix? Quines dificultats es troba una persona que viu al carrer? Com les podem ajudar? A totes aquestes preguntes vol respondre Una història diferent, un llibre infantil que s'adreça a infants, famílies i espais educatius i que vol ajudar a trencar prejudicis envers les persones sense llar.

El llibre neix de la idea de Santi Beascoa, editor de Lupita Books i voluntari d'Arrels, mostra la realitat de les persones sense llar a través de les il·lustracions de Sandra de la Prada i pretén trencar mites i prejudicis sobre el sensellarisme des de l'experiència i la mirada d'Arrels.

Em dic Maryam, Maryam Madjidi

La Maryam se n'ha d'anar del país on viu. I hi deixa l' àvia i totes les seves joguines, així que no pot estar més trista. No entén que la gent se n'hagi d'anar de casa perquè, d'un dia per l'altre, deixi de ser un lloc segur. Però se'n va, i el lloc on arriba no s'assembla gens a la seva antiga llar: ni tan sols parlen el mateix idioma. Per això s'estima més callar. El menjar és tan diferent que és impossible que li agradi. Per això s'estima més no menjar. Se sent tan sola... Fins que un dia, a l'hora del pati, sent una veueta darrere seu que li demana qui és: «Com et dius?», li diu. Una pregunta aparentment simple però que ho pot canviar tot.

La senyora Maria, Cesc Noguera

La senyora Maria viu al carrer i a l'estiu busca l'ombra d'uns plataners a una plaça. Li agrada explicar contes als ocells i els dies de pluja fa un cobert amb una cortina de bany per aixoplugar-se. Els animals són els únics éssers vius que li queden per compartir records i afectes. Un dia l'Ennatu sent un estrany ramat al parc i decideix esbrinar d'on ve. A les grans ciutats hi ha persones que no tenen casa. Passen les hores als carrers i, cap al tard, busquen un lloc per dormir amb el cel com a únic sostre. Sovint les observem malgrat. La mirada sense prejudicis duna nena ens ajuda a veure més enllà, trencant la reserva inicial que podem tenir cap a aquestes persones.

Pippi Calzaslargas, Astrid Lindgren

Pipi Calzaslargas és una nena forta e independiente que viu sola en una casa amb un cavall i un mico, desafiando las normas adultas con su imaginación y generosidad, y haciendo amigos a dos niños vecinos, Tommy y Annika, con quienes vive aventuras llenas de humor, rebeldía y cuestionamiento de la autoridad, mientras usa su fuerza sobrehumana para ayudar a otros y lidiar con adultos que quieren controlarla.

ESTUDIS

El sensellarisme a la ciutat de Barcelona, Síndica de Greuges de Barcelona

El 29 de novembre de 2017 la síndica de greuges de Barcelona va decidir obrir una actuació d'ofici davant de la constatació del creixent nombre de persones en situació de precarietat i sense llar que malviuen a la ciutat i que no poden gaudir dels drets bàsics de la ciutadania.

Primer un habitatge, Guillem Fernández Evangelista i Maria Capdevila Puig.

L'estudi recull l'experiència d'Arrels amb la implementació del model Housing First per a persones sense llar a la ciutat de Barcelona i té per objectiu conèixer la valoració que fan les persones ateses després de dos anys d'implementació.

Vides precàries. Quan la precarietat laboral ho envaeix tot, Informes Càritas

Aquest informe vol posar la mirada en les persones que estan vivint a la seva pròpia pell situacions de precarietat laboral. Perquè la duresa i la injustícia de la situació passen desapercebudes per a la majoria de la societat.

WEBS

E-Feantsa

<https://www.feantsa.org/>

FEANTSA, la Federació Europea d'Organitzacions Nacionals que Treballen amb Persones Sense Llar, és un paraigua d'organitzacions sense ànim de lucre que participen o contribueixen a la lluita contra el sensellarisme a Europa. És l'única gran xarxa europea que se centra exclusivament en el sensellarisme a nivell europeu

PAH (Plataforma d'Afectades per la Hipoteca)

<https://pahbarcelona.org/els-desnonaments-no-saturen-i-catalunya-continua-liderant-el-ranquing-de-la-vergonya/>

La Plataforma d'Afectades per la Hipoteca (La PAH), és un moviment social pel dret a l'habitatge digne sorgit al febrer de 2009 a Barcelona i present en tota la geografia espanyola, gratuït, horitzontal, no violent, assembleari i apartidista, que es reuneix de manera assembleària per a exposar els diferents casos de les persones afectades, oferir assessorament i ajuda mútua per a trobar suports tant pràctics com emocionals

Docents 080

<https://sites.google.com/view/docents080/p%C3%A0gina-principal>

Els equips educatius (docents, socioeducatius i complementaris) de la ciutat de Barcelona han creat aquesta plataforma per dir "prou!" I defensen que l'habitatge digne és un dret que no es podem deslligar del dret a l'educació.

Sant Joan de Déu Serveis Socials - Barcelona

<https://www.sjdserveissocials-bcn.org/ca>

Des de l'any 1979 atenen persones sense llar, oferint atenció integral i personalitzada a les persones sense llar.

Aquest materials educatius han estat creats en el marc del **Premi Pilarín Bayés** de contes escrits per nens i nenes a fi d'oferir als centres educatius un recurs de sensibilització en relació a la temàtica proposada en l'edició 2025-26 del Premi que ha convocat a la participació proposant als infants escriure **"Contes de la llar"**.

Els materials han estat elaborats per:

SJD Sant Joan de Déu
Serveis Socials · Barcelona

SJD Sant Joan de Déu
Solidaritat

Material Educatiu
Premi Pilarín Bayés